

17. óra Együttélés a társadalomban...

Jelölések:

BLZS©

- Színjelölés

(Mindig csak a pirosakat kell leírni...

- Házi feladat

(HF ellenőrzésé és új feladatok)

- Tankönyv

(Könyvek, jegyzetek rövid kivonatai...)

- Önálló munka füzetbe

(Az adott kérdések feldolgozása füzetbe)

- Képek

(Az adott témával kapcsolatos képekhez találj ki címet)

17. óra Együttélés a társadalomban.

HF! Ellenőrzés

Válaszolj írásban 2-2-2 mondatban:

- Számomra azért fontos, hogy magyar vagyok, mert...
- Örülök, hogy itt élek Magyarországon, mert....
- A magyar szóról az jut eszembe, hogy...?

17. óra Együttélés a társadalomban.

HF!

Fejezd be a következő hiányos mondatokat!

- Könnyen elfogadom azokat a szabályokat, amelyek...
- Nem tartom jónak azokat a szabályokat, amelyek...
- Ha nem tartom be az iskolai szabályokat, akkor...

17. óra Együttélés a társadalomban...

- Milyen közlekedésbiztonsági szabályokat ismertek?
- Mentesülhet-e valaki ezek betartása alól? Ha igen, miért??

*Légiutas-kísérő: Mr. Celeb,
kérem, kapcsolja be a biztonsági
övet!*

*Mr. Celeb: Szupermennek nem
kell öv.*

*Légiutas-kísérő: Szupermennek
nem kell repülő se.*

17. óra Együttélés a társadalomban...

Étkezés előtt moss kezet!

Az ünnepségre vedd föl az öltönyöd!

Csak diákigazolvánnyal lehet bemenni!

Mindenki rád vár!

Ne vedd el a tollamat!

Dolgozatírás közben ne puskázzatok!

Lépj vissza három mezőt!

Kérlek, ne vágj a szavamba!

- Milyen céllal jöttek létre ezek a szabályok?
- Milyen előnyei és hátrányai vannak, ha betartjuk ezeket a szabályokat? Mi történhet, ha nem tartjuk be őket?
- Vannak a felsoroltak között olyan figyelmeztetések, amelyeket neked is szoktak mondani? Kik és hol? Mit érzel, mit gondolsz, mikor ezeket hallod?
- Szoktál-e te hasonlóképpen figyelmeztetni másokat bizonyos szabályok betartására? Mondj példákat!

17. óra Együttélés a társadalomban...

-Válaszolj a kérdésre:

A szabályok

- Milyen szabályok betartására figyelmeztetnek ezek a képek és felszólítások?

17. óra Együttélés a társadalomban...

A korlát: A magyar nyelv pontosan érzékelteti a szabályokhoz való kettős, ellentmondásos viszonyunkat: **a szabályok egyszerre védenek és akadályoznak bennünket.** Alkossatok olyan mondatokat, amelyekben a korlát vagy az ebből képzett szavak védő, segítő értelemben szerepelnek, illetve olyanokat, amelyekben akadályt jelentenek!

17. óra Együttélés a társadalomban...

Minden erkölcsi rendszerben fontos szerepet játszik az úgynevezett „**arany szabály**” a kölcsönösség elve. Ez azt mondja ki, hogy **ne tegyük azt másokkal, amit magunknak sem kívánunk.**

17. óra Együttélés a társadalomban...

A kölcsönösségre épül a társadalmi szerződés elve, mely szerint az emberek fölismerik, hogy - ha nem akarnak örökös harcban élni egymással - érdemes mindenkire vonatkozó együttélési szabályokat létrehozniuk.

17. óra Együttélés a társadalomban...

Ezek a szabályok ugyan bizonyos mértékben korlátozzák az egyes ember szabadságát, de betartásuk összességében mindenki számára előnyös. **A demokratikus társadalmakban az emberek együttélése a kölcsönös bizalomra épül.**

17. óra Együttélés a társadalomban...

A középkori és a mai utazó figyelme

A középkor göröngyös útjain többnyire csoportosan, fegyveres kísérekkel utaztak az emberek. Az úton lévők mindig ki voltak téve annak a veszélynek, hogy kirabolják vagy megölik őket. Ezért állandó harckészültségben kellett élniük, ha útra keltek.

A mai világban a közlekedés egészen másféle magatartást és gondolkodásmódot igényel. Az utakon özönlenek a járművek és a gyalogosok. Az útkereszteződésekben jelzőlámpák

... vagy rendőrök állnak, hogy szabályozzák a forgalmat. Ez akkor működik jól, ha mindenki megtanulta és be is tartja a közlekedési szabályokat. A fő veszély már nem a rablótámadás (bár ez sincs kizárva), hanem az, ha valaki – én vagy a szembejövő – nem tartja be a közlekedési szabályokat. Elegendő csak egy pillanatnyi figyelmetlenség, és az illető máris halálos veszélybe sodorta magát is és másokat is. *Norbert Elias nyomán*

- Mire kellett figyelnie az utazónak a középkorban, és mire kell figyelnie napjainkban a szöveg szerint?
- Hogyan lehetett biztonságosan utazni a múltban, és hogyan lehet ma?
- Értelmezzétek az emberiség első törvénygyűjteményének – Hammurapi törvénykönyvének – bevezető szavait: „Hogy az erős ne árthasson a gyengének...”
- Mit jelent az ököljog?
- Miért kell korlátozni az erőszakot?

17. óra Együttélés a társadalomban...

Miért van szükség bíróra? Miért van szükség büntetésre?

Nézzétek meg az alábbi képpárokat, majd vitassátok meg a kérdéseket!

- Milyen helyzetben milyen konfliktus történhetett? Ki dönti el, hogy ki szegett szabályt? Vajon mi alapján születhet döntés?
- Milyen döntést hozhat vagy büntetést szabhat ki a „bíró”? Mi alapján? Honnan van erre felhatalmazása?
- Mit jelent ezekben az esetekben a büntetés? Milyen büntetési formákat ismertek?
- Milyen helyzetekben kell büntetni? Milyen esetekben nem? Lehetséges-e más megoldás?
- Mit tehetünk, ha nem értünk egyet a bíróval?
- Hogyan folytatódna ez a helyzetek bírói beavatkozás nélkül?

17. óra Együttélés a társadalomban...

17. óra Együttélés a társadalomban...

